

MATURITNÍ OKRUHY ZE ZEMĚPISU

Školní rok 2025/2026

Afrika se zaměřením na jižní Afriku

- přírodní poměry Afriky, obyvatelstvo, historický státoprávní vývoj, kolonizace
- jižní Afrika se zaměřením na RJA a její historii, region protikladů, nerostné bohatství, HIV/AIDS

Atmosféra a jevy v ní

- atmosféra, její vertikální členění a chemické složení, skleníkový efekt, globální cirkulace atmosféry
- podnebí a počasí, činitelé podnebí, podnebné pásy, předpověď počasí, meteorologické prvky

Austrálie, Oceánie a polární oblasti

- Austrálie – charakteristika státu, jádrové oblasti, specifické zapojení do mezinárodní dělby práce
- Oceánie se zaměřením na Nový Zéland a Papuu-Novou Guineu
- Antarktida a Arktida, vymezení, charakteristika a srovnání oblastí, osídlení, využití lidmi

Biosféra

- složení a vývoj biosféry, šířková pásmovitost a výšková stupňovitost, geobiomy a jejich využití
- krajinná ekologie, její základní pojmy, typy krajiny, trvale udržitelný rozvoj

Geografie služeb

- služby se zaměřením na cestovní ruch a zahraniční obchod, předpoklady cestovního ruchu, jeho evropská a světová centra
- geografie dopravy, význam dopravy, složky a druhy dopravy, modernizace v dopravě, vliv dopravy na životní prostředí

Globální problémy lidstva

- přírodní katastrofy a civilizační rizika, klasifikace globálních problémů, popsání jejich příčin a možných opatření v boji s těmito problémy
- globalizace a její důsledky

Hydrosféra

- hydrosféra pevnin, oběh vody v přírodě, výskyt vody na pevninách – kapalná voda, ledovce
- světový oceán, dělení, reliéf oceánského dna, vlastnosti a pohyby oceánských vod, význam oceánu pro člověka

Jihovýchodní a jižní Asie

- jihovýchodní Asie, její vymezení a souhrnná charakteristika, jádrové oblasti, státy regionu a jejich specifika, nově industrializované země regionu – tygřata, problémové oblasti
- jižní Asie se zaměřením na Indii, charakteristika regionu, jádrové oblasti, státy regionu a jejich specifika, konflikty v oblasti

Jihozápadní Asie

- jihozápadní Asie: státy Perského zálivu a Jemen, Asijské středomoří, Izrael versus arabské země regionu, Palestina

Jižní a jihovýchodní Evropa

- jižní Evropa, její vymezení a souhrnná charakteristik, jádrové a periferní oblasti, státy regionu a jejich specifika
- jihovýchodní Evropa, její vymezení a souhrnná charakteristik, jádrové a periferní oblasti, státy regionu a jejich specifika, rozpad Jugoslávie a související konflikty

Kartografie

- tvar Země, glóbus, mapa, plán, jednoduchá kartografická zobrazení, zkrácení, měřítko
- mapování Země a jeho historie, modernizace mapové tvorby, obsah map, kartografické vyjadřovací prostředky, využití map, GPS

Politická geografie

- státy a závislá území světa, státní zřízení, formy vlády, státní uspořádání, proměny politické mapy světa po r. 1989
- významné konflikty současnosti a 20. a 21. století, nestabilní oblasti současnosti, úloha OSN, vojensko-politické organizace

Postsovětské republiky

- Ruská federace, odlišnost evropské a asijské části, Rusko jako hospodářská a vojenská velmoc, politika a konflikty současnosti
- evropské a asijské země SNS, specifická regionů, důvody integrace, současná situace

Přírodní poměry ČR

- reliéf, klima, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo
- ochrana životního prostředí, chráněná území a objekty

Půda a její využití

- pedosféra, vznik a složení půd, půdotvorní činitelé, půdní horizonty, půdní typy a druhy, význam půd pro člověka
- geografie zemědělství, vazby na přírodní předpoklady, rostlinná a živočišná výroba, typy hospodaření, světová produkce a spotřeba potravin, podvýživa, hlad

Regionalizace ČR

- historický vývoj státních útvarů na území ČR, státní správa a územní samospráva, NUTS
- Praha a Středočeský kraj, charakteristika regionů, vzájemný vztah
- komplexní geografická charakteristika Plzeňského kraje, postavení v rámci ČR, role Plzně

Severní Afrika

- vymezení a souhrnná charakteristika regionu, jádrové a periferní oblasti, státy regionu a jejich specifika, role islámu, vlna revolucí v oblasti – Arabské jaro

Severní Amerika

- přírodní podmínky Severní Ameriky, národní parky, Kanada a Grónsko
- USA – ekonomika, sektory hospodářství, hospodářská centra, obyvatelstvo, světová velmoc

Severní Evropa

- severní Evropa včetně Pobaltí, vymezení a souhrnná charakteristika regionu, jádrové a periferní oblasti, státy regionu a jejich specifika

Socioekonomická charakteristika ČR

- obyvatelstvo a sídla
 - ekonomika a její vývoj, transformace ekonomiky, hlavní průmyslové a zemědělské odvětví a regiony, doprava ČR a její modernizace, služby, cestovní ruch a zahraniční obchod
 - zapojení v mezinárodních ekonomických organizacích

Souhrnná charakteristika Evropy

- přírodní poměry Evropy
 - obyvatelstvo Evropy, migrace, politické a územní změny v Evropě od r. 1989, evropské organizace s důrazem na EU

Stavba a povrch Země

- litosféra, vnitřní stavba Země, teorie deskové tektoniky, vývoj rozmístění kontinentů, zemská kůra, členitost zemského povrchu
- georeliéf a jeho tvary, endogenní a exogenní modelační síly, vliv člověka na georeliéf, mimozemští činitelé

Střední a Jižní Amerika

- přírodní poměry Střední Ameriky, její osídlení, postavení a specifika Mexika a Kuby v rámci Střední Ameriky
- Jižní Amerika – andské země, charakteristika oblasti a jednotlivých států, jejich specifika
- Jižní Amerika – Brazílie a laplatské země, charakteristika oblasti a jednotlivých států, jejich specifika

Střední Evropa

- Německo a alpské země, vymezení a souhrnná charakteristika regionu, jádrové oblasti, státy regionu a jejich specifika, role Německa v EU
- země Visegrádské skupiny, vymezení a souhrnná charakteristika regionu, jádrové oblasti, státy regionu a jejich specifika

Subsaharská Afrika kromě jižní Afriky

- západní a střední Afrika – nerostné bohatství, nestabilita, nemoci a chudoba; Demokratická republika Kongo
- východní Afrika – přírodní poměry, ekonomika, kolonizace, genocida ve Rwandě

Světové hospodářství se zaměřením na průmysl

- vývoj a stav světového hospodářství, sektory hospodářství, kritéria ekonomické vyspělosti států, státy světa podle ekonomické úrovně, mezinárodní ekonomické organizace
- vývoj a význam průmyslu, lokalizační faktory, změny v odvětvové struktuře a rozmístění průmyslu, světové průmyslové regiony, negativní dopady průmyslové výroby

Světové obyvatelstvo a sídla

- obyvatelstvo světa, vývoj a skladba světové populace, rozmístění obyvatelstva, migrace
- geografie sídel, venkovská sídla, vznik a vývoj měst, prostorová struktura měst a její změny, proces urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole, jádrové oblasti světa

Východní Asie

- charakteristika makroregionu Východní Asie, problémy v regionu
- Japonsko, příčiny jeho hospodářského úspěchu
- Čína – přírodní poměry, ekonomika, politika, obyvatelstvo, proměny regionu ve 20. a 21. století

Západní Evropa

- Spojené království, jeho charakteristika, specifika a historický význam, Irsko
- Francie a Benelux, charakteristika regionu, jádrové oblasti, specifika jednotlivých států, vztah Beneluxu a Francie k EU, historický význam Francie

Země jako vesmírné těleso

- sluneční soustava, Slunce, vesmírná tělesa, galaxie, teorie vzniku vesmíru
- Země, její pohyby a jejich důsledky, Měsíc, zatměn

Maturitní okruhy byly projednány a schváleny předmětovou komisí dne 8. 9. 2025.